

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 STRAIPSNIŲ, 1 IR 2
PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Institucija	Pastabos	Pastabų ir pasiūlymų įvertinimas
<p><i>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija,</i> 2018-03-30 Nr. (1.6)2T-200</p>	<p>1. Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – Keičiamas įstatymas) 20 str. 4 d. paskutinio sakinio nuostatos prieštarauja Civilinio kodekso 1.112 str. 2d. įtvirtintai principinei nuostatai dėl turtinių teisių perleidimo galimybės. Tuo pačiu tai varžo teisių turėtojų teises savarankiškai ir nevaržomai disponuoti šiomis teisėmis. Pastebėtina, kad aiškinamajame rašte pateikiamas pagrindimas nėra pakankamas, kadangi autoriaus, kaip sutarties silpnesnės šalies, teisių apsaugai gali būti naudojamos ir kitos apsaugos priemonės nei besąlyginis draudimas perleisti atitinkamas teises (pvz. standartinių sąlygų nustatymas ir pan.).</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Praktikoje pasitaiko atvejų, kai tretieji asmenys bando sutartimis perimti šią teisę iš kūrinių autorių. Kompensacinio atlyginimo tikslas – kompensuoti teisių turėtojų patiriamą žalą dėl Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme (toliau – Įstatymas) numatytų jų teisių apribojimų (už knygų panaudą bibliotekose, kūrinių atgaminimą asmeniniais tikslais laikmenose ar reprografijos būdu) arba kompensuoti autoriaus negautas pajamas, kai kūrinio vertė išauga (pvz., meno kūrinio originalo perpardavimo atveju). Teisė į kompensacinį atlyginimą ypatingai svarbi autoriams, kurie, paprastai būdami silpnesniąja derybų šalimi, yra perdavę visas savo teises kūrinio užsakovams ar įrašų gamintojams ir nebegali gauti pajamų už įprastus kūrinio panaudojimo būdus. Pabrėžtina, kad Įstatymo 20 str. 10 d. jau yra numatyta kompensacinio atlyginimo dalis fonogramų bei audiovizualinių kūrinių gamintojams (1/3), tad būtų nesąžininga, jei jie pretenduotų dar ir į autorių dalį.</p>
	<p>16. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra reglamentuojamas privalomų nurodymų tarpininkams galiojimas laike, kaip ir nenumatomas privalomų nurodymų tarpininkams panaikinimas pašalinus autorių teisių pažeidimą. Šia apimtimi nustatomas reguliavimas gali būti laikomas neatitinkančiu proporcingumo principo.</p>	<p>2. Neatsižvelgta. Manytina, jog šis aspektas nėra įstatymo reguliavimo dalykas ir galėtų būti reguliuojamas privalomų nurodymų taikymo tarpininkams tvarkoje, kuri bus patvirtinta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.</p>
	<p>26. Lieka neįvertintas poveikis verslo aplinkai Įstatymo projekto 7 straipsniu daromų pakeitimų kontekste.</p>	<p>3. Neatsižvelgta. Atsižvelgdama į Europos teisės departamento 2018 m. kovo 28 d. išvadą Nr.247, ministerija nekeičia esamo teisinio reguliavimo, tik papildo - Įstatyme lieka šiuo metu galiojanti 78 str. 1 dalis, užtikrinanti teisių turėtojo galimybę dėl jo teisių pažeidimo kreiptis tiesiogiai į teismą. Įstatymu bus užtikrintos galimybės apsaugoti savo teises tiek savarankiškai kreipiantis į teismą, tiek naudojantis</p>

		Keičiamo įstatymo 78 straipsnio 2 dalyje siūlomu mechanizmu. Keičiamo įstatymo 4 straipsniu tik papildomas esamas teisinis reguliavimas.
Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, 2018-03-27 Nr. (15.27-37E)-3	Pažymime, jog Projekto 4 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 72 str. 1 d. yra nustatomas naujas informacinis įpareigojimas ūkio subjektams teikti prašymus Lietuvos radijo ir televizijos komisijai. Atsižvelgiant į tai, prašom pinigine išraiška įvertinti šiuo naujai nustatomu informaciniu įpareigojimu sukeliama administracinę naštą bei administracinės naštos pokytį ūkio subjektams, ir užpildžius Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitą, Ją pateikti Ūkio ministerijai.	4. Neatsižvelgta. Įstatymo projekte siūlomi pakeitimai teisių subjektams, jų įgaliotiems subjektams ar kolektyvinio administravimo organizacijoms, ginančioms pastarųjų teises, nenumato papildomus privalomus informacinius įpareigojimus. Žr. aukščiau esantį 3 punktą.
Lietuvos radijo ir televizijos komisija, 2018-03-23 Nr. S-188	10. 78 straipsnio 7 dalyje siūlome atsisakyti <i>ekspresis verbis</i> įvardinti autorystės ir gretutinių teisių turėjimo prezumpcijas. Pažymėtina, kad taikant 78 straipsnį Komisiją saistys visos Įstatymo nuostatos, <i>inter alia</i> Įstatymo 6 straipsnio 2 dalis ir 51 straipsnio 3 dalis. Projekto 4 straipsnis turės būti sistemiškai taikomas viso Įstatymo kontekste, todėl turėtų būti atsisakyta perteklinio atskirų Įstatymo nuostatų akcentavimo, ypač įvedant kituose Įstatymo straipsniuose, reglamentuojančiuose tapačius teisinius santykius, nevartojamas sąvokas (pvz., autorystės prezumpcija ar gretutinių teisių turėjimo prezumpcija). Siekiant teisinio tikrumo principo ir atsižvelgiant į Komisijos taikytinų ūkinės veiklos laisvę ribojančių priemonių pobūdį ir mastą, siūlome 78 straipsnio 7 dalyje įtvirtinti nuostatas, suteikiančias Komisijai teisę iš prašymą taikyti tarpininkams privalomus nurodymus pateikusių asmenų reikalauti pateikti duomenis, kad jie ar jų atstovaujami asmenys yra teisių subjektai. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 81 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatyta teismo teisė reikalauti autorystės teises pagrindžiančių įrodymų.	5. Neatsižvelgta. Intelektinės nuosavybės teisių gynimo direktyva 2004/48/EB numato, jog taikant teisių gynimo būdus, literatūros ar meno kūrinio autorius būtų laikomas autoriumi, jeigu neįrodyta kitaip, ir dėl to turėtų teisę pradėti procesą dėl pažeidimo, pakanka, kad jo vardas būtų įprastu būdu nurodytas kūrinyje. Ši nuostata <i>mutatis mutandis</i> taikoma ir gretutinių teisių turėtojams jų saugomo objekto atžvilgiu. Kadangi autorių teisės atsiranda sukūrus kūrinį ir jų formali registracija nereikalinga, tikslinga priimti Berno konvencijos 15 straipsnyje nustatytą taisyklę, kurioje nustatyta prezumpcija, kad literatūros ar meno kūrinio autoriumi laikomas asmuo, kurio vardas yra nurodytas kūrinyje. Be to, esant būtinybei, Keičiamo įstatymo 78 str. 10 dalyje numatyta Lietuvos radijo ir televizijos komisijos teisė prašyti besikreipiančio subjekto pateikti papildomą informaciją bei duomenis.

<p><i>Nacionalinė teismų administracija,</i> 2018-05-11 Nr. 4R-696-(6.6)</p>	<p>7. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Įstatymo projektu keičiamo ATGTĮ 78 straipsnio įgyvendinimui Komisijai kasmet prireiks iki 250 000 eurų lėšų, kurios bus skiriamos iš Autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programos. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad aiškinamajame rašte nėra įvertintas teismų papildomo finansavimo klausimas. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu siekiama įtvirtinti naują teisinį reguliavimą, pagal kurį Vilniaus apygardos administraciniam teismui siūloma nustatyti naują kompetenciją – nagrinėti Komisijos prašymus išduoti leidimus taikyti tarpininkui privalomus nurodymus, manytina, kad prieš priimant teisės akto pakeitimus turi būti įvertintas ir išspręstas klausimas dėl teismams reikalingo papildomo finansavimo poreikio ir skyrimo.</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nenurodoma, kiek preliminariai per metus gali būti teikiama tokių Komisijos prašymų teismui taikyti privalomus nurodymus tarpininkams. Todėl šiuo metu Administracija neturi galimybės įvertinti ir prognozuoti, kiek padidėtų Vilniaus apygardos teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo darbo krūviai.</p> <p>Administracija atkreipia dėmesį, kad siekiant tinkamai įgyvendinti Įstatymo projektu siekiamus tikslus – užkirsti kelią neteisėtam autorių teise saugomo turinio atgaminimui ir viešam paskelbimui kompiuterių tinkluose (internete), prieš priimant Įstatymo projektą turi būti įvertinti bei išspręsti klausimai dėl papildomo finansavimo teismams poreikio ir skyrimo, ir tik tuomet priimti teisės aktų pakeitimai.</p>	<p>6. Neatsižvelgta. Žr. aukščiau esantį 3 punktą. Keičiamu įstatymu siūlomas alternatyvus reglamentavimas, teisių subjektai ir toliau turės teisę patys kreiptis į teismą Civilinio proceso tvarka.</p> <p>Šiuo metu nėra galimybės atsakyti, kiek preliminariai per metus gali būti teikiama tokių LRTK prašymų teismui. Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog Teismui pateikiami pagrįsti prašymai, turintys duomenų ir faktų.</p> <p>Be kita ko, vystantis skaitmeninei aplinkai internetinių pažeidimų daugėja, todėl manytina, jog teismų finansavimo klausimas turėtų būti sprendžiamas ne tik šio Įstatymo projekto kontekste.</p>
<p><i>Asociacija LATGA,</i> 2018-03-28 Nr. 1102A</p>	<p>Dėl Keičiamo įstatymo 78 str. 3 d. Teisinio reguliavimo sistematiškumo požiūriu reikalinga įvertinti, ar Įstatymo projekte neturėtų būti atsakyta privalomų nurodymų taikymo interneto prieigos paslaugų, kurias sudaro pateikto autorių teise saugomo turinio ar informacijos saugojimas,</p>	<p>7. Atsižvelgta iš dalies. Kultūros ministerija, įvertinusi Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2018 m. kovo pateiktų išvadų 4 punktą, 3 d. palieka tik žodžius „Interneto prieigos paslaugas“, jų nedetalizuojant. Detalizuojant nepagrįstai įtraukiamos paslaugos, nebūdingos interneto prieigos</p>

	teikėjams. Atitinkamiems visuomeniniams santykiams reguliuoti yra skirtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimas Nr. 881 „Dėl galimybės pasiekti neteisėtu būdu įgytą, sukurtą, pakeistą ar naudojamą informaciją panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo.“	paslaugoms, o priskirtinos interneto prieglobos paslaugų kategorijai.
AB Telia Lietuva, 2018-04-10 Nr. 2018-00901	Norint išvengti situacijų, kuriose LRTK turėtų galimybę neribotai naudotis teise taikyti privalomus nurodymus tarpininkams bei siekiant, kad taikant privalomuosius nurodymus būtų vadovaujama ne vien įstatymo raide, bet ir bendraisiais teisės principais, siūlome numatyti, kad LRTK priimtų sprendimus vadovaujantis proporcingumo, protingumo ir informacijos ribojimo kaip kraštutinės priemonės principais.	8. Neatsižvelgta. Lietuvos radijo ir televizijos komisija – viešojo administravimo subjektas, kuriai privalomi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 str. įtvirtinti principai (įstatymo viršenybės, protingumo, proporcingumo ir kt.), todėl šių principų išvardijimas Keičiamo įstatymo 78 str. būtų perteklinis.

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson

2018. 06. 20

